

فرهنگ سازی

مهم ترین هدف سامان دهی منابع آموزشی و تربیتی

نیز، در مقایسه با سال های گذشته، در سطح بالاتری قرار داریم اما شواهد عینی نشان می دهد که راه نرفته در این حوزه بسیار است و همراه کردن معلمان و دانش آموزان و خانواده ها نیازمند فرهنگ سازی، آگاهی بخشی، سرمایه گذاری و سعه صدر است و اگر اراده عمومی بر همراهی با نهاد رسمی تعلیم و تربیت قرار نگیرد، تغییر قابل توجهی رخ نخواهد داد. ورود کتاب های غیر استاندارد، مانع بزرگ تحقق اهداف سند تحول بنیادین آموزش و پرورش و گریز از حافظه مداری و خلاقیت و تفکر است.

البته بازار وسیع و پرسود تولید کتاب های کمک درسی برای برخی ناشران، که منافع اقتصادی خود را بر منافع ملی و فرهنگی ترجیح می دهند، و سوسه انگیز است و بر این مینا، متأسفانه همه ساله تعداد قابل توجهی از کتاب های آموزشی غیر استاندارد، بدون تأیید مراجع رسمی و با اسامی اغواگرانه در اختیار معلمان و دانش آموزان و خانواده ها قرار می گیرد که راه بستن راه بر آن ها، نیازمند آگاه سازی بیشتر و البته در برخی مواقع، به ناچار، برخورد انتظامی و حقوقی است. که امیدواریم با همراهی و همکاری نهادهای ذی ربط، این مهم هر چه زودتر صورت اجرایی و عملی بیابد.

بدیهی است در مسیر فرهنگ سازی، معلمان و مدیران نقش اساسی تری دارند. سازمان پژوهش و برنامه ریزی آموزشی بر آن است تا به شیوه های گوناگون، از جمله آموزش های کوتاه مدت الکترونیکی، به اطلاع رسانی و آگاه سازی این گروه استمرار بخشد تا آن ها، ولو به اجمال، با چهارچوب های اصلی یک منبع آموزشی و تربیتی استاندارد آشنا شوند و بدیهی است که استفاده از ظرفیت انجمن های علمی و درسی معلمان می تواند در این جهت در اولویت قرار گیرد.

استفاده بیشتر از ظرفیت «پخش مدرسه» جهت دسترسی آسان معلمان و دانش آموزان و خانواده ها به کتاب های استاندارد و راهنماهای تولید کتاب از دیگر اولویت هایی است که انشاء الله در سال ۹۷ مد نظر خواهد بود.

ایجاد و توسعه و تعامل با مخاطبان و کارشناسان، دریافت بازخورد از آنان با دیجیتالی و تعاملی تر شدن فصل نامه جوانه از دیگر برنامه هایی است که در این سال مورد توجه خواهد بود امید است که از این تلاش در جهت فرهنگ سازی بهینه و استفاده از منابع استاندارد بهره گیریم.

انعکاس نتایج راهبردها، برنامه ها و فعالیت های حوزه سامان دهی منابع آموزشی و تربیتی در سازمان پژوهش و برنامه ریزی آموزشی و رضایت نسبی دست اندرکاران و ذی نفعان از تلاش های پیشین، مجریان را به ادامه مسیر امیدوارتر می سازد. برگزاری پنزدهمین جشنواره کتاب رشد در مدرسه تاریخی دارالفنون و همراهی تولیدکنندگان منابع آموزشی و تربیتی با مؤلفان و کارشناسان و داوران و همچنین مشارکت اثربخش معلمان و مدیران، ترسیمگر چشم اندازی روشن تر و آینده ای درخشان تر است و بنا به گفته ریاست محترم سازمان پژوهش، امروز تولیدکنندگان بخش غیر دولتی از منظر همراهی و رعایت استانداردهای مورد نظر آموزش و پرورش، در مقایسه با سال های قبل در تراز بالاتری قرار گرفته اند و بازار نشر قادر است به خودی خود آثار ضعیف را پالایش کند.

با این وجود باید توجه داشت که توفیق در سامان دهی منابع آموزشی و تربیتی و جلوگیری از ورود کتاب های غیر استاندارد به مدارس، دست کم، به سه عامل اصلی وابسته است:

۱. بخش کارشناسی و استانداردسازی وزارت آموزش و پرورش به عنوان مرجع سیاست گذار و برنامه ریز؛
۲. تولیدکنندگان منابع اعم از سرمایه گذاران، ناشران و مؤلفان و دیگر عوامل؛

۳. مصرف کنندگان اعم از معلمان و دانش آموزان و خانواده ها. مشارکت فعال و روبه تزاید بیش از ۴۰۰ ناشر در تولید ۲۸۰۰ عنوان کتاب مناسب و استاندارد و همسو با برنامه درسی ملی در جشنواره پانزدهم، حاکی از هماهنگی نسبی دو ضلع این مثلث است. ضلع سوم این مثلث، یعنی مخاطبان، که جامعه عظیم و گسترده و پیچیده ای از معلمان و دانش آموزان و مدیران مدارس و خانواده هاست، نقش بارزتری در این حیطه ایفا می کنند.

از این رو توفیق نهایی در اجرای برنامه سامان دهی، مستلزم همراهی و هم سنخی و باور مشترک مخاطبان است. اگر استانداردها به خوبی تعریف شوند و ناشران نیز در تولید منابع آن ها را به کار گیرند، ولی هدف نهایی این فرایند - که مصرف کنندگان اند - درک درستی از اهمیت آن نداشته باشند و خود را در برابر آن مسئول و ملزم ندانند، عملاً کوشش های به عمل آمده، بلااثر یا کم فایده خواهند بود. گرچه به نظر می رسد در حوزه آموزش و همراه کردن مخاطبان